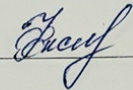

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра економіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Гарант освітньої програми

Оксана ФРОТЕР
«08» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 051 Економіка

Освітня програма: Економіка

Факультет: економіки і підприємництва

Умань, 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Державне регулювання економіки»
для здобувачів вищої освіти спеціальності 051 Економіка освітньої програми
Економіка. Умань: Уманський національний університет садівництва, 2024. 29 с.

Розробники: Алла ОСІПОВА, к.е.н. доцент

_____ Алла ОСІПОВА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки

Протокол від 07 серпня 2024 року № 1

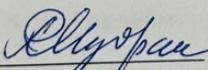
Завідувач кафедри економіки

_____ Алла ОСІПОВА

«07» серпня 2024 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки і
підприємництва

Протокол від 08 серпня 2024 року № 1

Голова Руслан МУДРАК

«08» серпня 2024 року

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4,5	Галузь знань: <u>05 Соціальні та поведінкові науки</u>	Обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність: <u>051 «Економіка»</u>		
Змістових модулів – 4	Освітній рівень: <u>перший (бакалаврський)</u> Освітня програма <u>Економіка</u>	Рік підготовки	
Індивідуальне наукове дослідження – курсова		2-й	2-й
Загальна кількість годин – 135 год.		Семестр	
		3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 5		Лекції	
		26 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		24 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		85 год.	123 год.
Індивідуальна робота			
30 год.	30 год.		
		Вид контролю: екзамен	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Державне регулювання економіки» розроблена відповідно до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва (схвалено Вченою радою УНУС, протокол №1 від 08.10.2020, із змінами та доповненнями від 11.07.2024, протокол № 8).

Навчальна дисципліна «Державне регулювання економіки» належить до обов'язкових дисциплін, вивчення яких передбачено освітньо-професійною програмою підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти «Економіка» за спеціальністю 051 Економіка.

Мета вивчення дисципліни: з'ясування специфіки основних механізмів державного регулювання господарських процесів, ознайомлення з основними формами і методами їх реалізації в сучасних умовах України, визначення актуальних проблем реалізації економічної політики в Україні та засобів їх розв'язання.

Предметом дисципліни «Державне регулювання економіки» є вивчення механізмів, форм і методів впливу держави на економічні процеси з метою забезпечення стійкого економічного розвитку, соціальної стабільності та вирішення актуальних проблем у національній економіці. Дисципліна охоплює аспекти економічної політики держави, регуляторної діяльності органів влади, а також засоби та інструменти, які держава використовує для регулювання економічних процесів у ринкових умовах.

Завдання дисципліни:

- сформувані компетентності щодо використання основних механізмів державного регулювання господарських процесів;
- ознайомити студентів з основними формами і методами реалізації механізмів державного регулювання господарських процесів у сучасних умовах України;
- сформувані здатність до визначення актуальних проблем реалізації економічної політики в Україні та засобів їх розв'язання;
- сприяти оволодінню методами розробки пропозиції з ефективного державного регулювання соціально-економічних процесів у країні;
- сформувані здатність аналізувати економічну політику за провідними напрямками її реалізації в сучасних умовах України.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі освітньо-наукової програми: дисципліна є пререквізитом дисциплін: бізнес-планування, економічна політика держави та постреквізитом для вивчення курсів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, зокрема: мікроекономіка, макроекономіка, економіка підприємства, економічний аналіз, економіка праці та соціально-трудові.

Вивчення навчальної дисципліни «Державне регулювання економіки» передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Економіка» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 051 Економіка галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Державне регулювання економіки»

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
СК 1	Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.	ПРН 9	Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.
		ПРН 17	Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
СК 5	Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави	ПРН 9	Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.
		ПРН 11	Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.
СК 11	Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.	ПРН 5	Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади)

Методи навчання та засоби діагностики, що відповідають визначеним результатам навчання за навчальною дисципліною «Державне регулювання економіки», наведено в табл. 2.2, 2.3.

Таблиця 2.2

Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною «Державне регулювання економіки»

Результати навчання за навчальною дисципліною	Методи навчання	Методи контролю
1	Знання:	
1.1	Розуміння функцій держави у сучасній економіці, політичних, соціальних, економічних і міжнародних функцій	лекційні та практичні заняття, дискусія, вирішення конкретних задач і усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання

1.2	Оцінка основних механізмів і методів державного регулювання економіки	ситуацій, кейс-метод, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	індивідуальних ситуативних завдань, складання тематичних флеш-карт, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
1.3	Критичне осмислення вад ринкового саморегулювання і ролі держави у їх усуненні		
2	Уміння/навички:		
2.1	Застосування принципів і методів державного регулювання економіки для вирішення соціально-економічних проблем	лекційні та практичні заняття, дискусії, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій, кейс-метод, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, складання тематичних флеш-карт, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
2.2	Аналіз економічної політики держави і її впливу на розвиток економіки		
3	Комунікація:		
3.1	Переконливе донесення стратегічних економічних рішень до різних аудиторій	практичні заняття, дискусії, аналітична робота, воркшоп	представлення презентацій, виконання аналітично-розрахункових робіт, виконання вирішених конкретних задач і ситуацій, підсумковий контроль
4	Автономія та відповідальність		
4.1	Прийняття самостійних рішень на основі аналізу економічних даних в умовах невизначеності	практичні заняття, дискусії, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	презентацій, виконання аналітично-розрахункових робіт, виконання вирішених конкретних задач і ситуацій, підсумковий контроль
4.2	Управління складними економічними проектами в умовах обмежених ресурсів		

Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Державне регулювання економіки»

Програмний результат навчання		Метод навчання	Методи контролю
ПРН 5	Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади)	лекційні та практичні заняття, дискусії, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, складання тематичних флеш-карт, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 9	Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.	лекційні та практичні заняття, дискусії, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій, кейс-метод, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	виконання індивідуальних і командних завдань контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 11	Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.	практичні заняття, дискусії, вирішення конкретних задач і ситуацій, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, складання тематичних флеш-карт, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 17	Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.	Інтерактивні заняття, воркшоп, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання аналітично-розрахункових робіт, індивідуальних і командних завдань, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКОЮ

ТЕМА 1. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЯК МЕТОД УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ

Функції держави у сучасній економіці. Політична, соціальна, міжнародна та економічна функції держави. Функції держави як суб'єкта макроекономічного регулювання: забезпечення економіки необхідною кількістю грошей; формування правових засад функціонування економіки; усунення вад ринкового саморегулювання; перерозподіл доходів; забезпечення людей обов'язковими товарами. Ефективність за Парето. Вади ринкового саморегулювання: неспроможність конкуренції; нездатність економіки забезпечувати людей суспільними товарами; зовнішні ефекти (екстерналії); неповнота ринків; недосконалість інформації; економічна нестабільність.

Історичний аспект зародження макроекономічного регулювання. Етапи розвитку теорії регулювання економіки. Основні положення меркантилізму, фізіократів, класичної теорії регулювання (саморегулювання), марксизму, кейнсіанства, монетаризму.

Сутність державного регулювання економіки. Сутність понять: «державне втручання в економіку», «державне управління», «економічна політика держави», «державна регуляторна політика», «державне регулювання економіки». Об'єкти та суб'єкти економічної політики держави. Вади державного «втручання» в економіку. Основні функції державного регулювання економіки.

Основні типи економічних систем та механізми їх регулювання. Сутність економічної системи. Характеристика основних типів економічних систем: натуральне господарство, ринковий механізм, адміністративно-командна система, ринкова економіка змішаного типу, перехідна економіка.

Економічна політика держави та її види. Сутність економічної політики держави. Основні види економічної політики: антициклічна, амортизаційна, структурна, інвестиційна, науково-технічна та інноваційна, бюджетно-податкова, кредитно-грошова, цінова, зовнішньоекономічна, соціальна, конкурентна, регіональна, екологічна.

ТЕМА 2. ОСНОВИ МЕТОДОЛОГІЇ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

Принципи державного регулювання економіки. Обґрунтування основних принципів державного регулювання економіки: наукової обґрунтованості, погодження інтересів, системності, цілеспрямованості, пріоритетності, комплексності, адаптації, мінімальної достатності, ефективності.

Основні форми впливу держави на соціально-економічний розвиток країни. Сутність бюджетно-податкової, кредитно-грошової, адміністративно-економічної та цінової форми впливу держави на соціально-економічний розвиток країни.

Методи державного регулювання економіки. Елементи державного регулювання економіки. Методи прямого та непрямого (опосередкованого) регулювання. Правові, адміністративні, економічні та пропагандистські методи регулювання економіки.

Система органів державного регулювання економіки. Роль державних органів України у впровадженні економічної політики: Президента, Верховної Ради, Кабінету Міністрів, Національного банку, Антимонопольного комітету, Фонду державного майна, міністерств та інших центральних органів державної виконавчої влади України, місцевих державних адміністрацій. Основні положення концепції адміністративної реформи.

ТЕМА 3. СТРАТЕГІЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ

Сутність стратегії соціально-економічної політики. Визначення суспільних потреб та інтересів. Обґрунтування цілей. Ієрархія цілей. Державні пріоритети. Дерево цілей. Стратегічні, тактичні, оперативні цілі. Постіндустріальне суспільство. Концепція соціально-економічної політики. Соціально орієнтована ринкова економіка. Стратегія економічної та соціальної політики України.

Соціально-економічне прогнозування. Сутність понять: «прогноз», «гіпотеза», «план (програма)». Функції соціально-економічного прогнозування. Принципи соціально-економічного прогнозування: наукової обґрунтованості, адекватності, альтернативності, системності, цілеспрямованості. Класифікація соціально-економічних прогнозів. Типологія методів прогнозування. Інтуїтивні та формалізовані методи прогнозування.

Макроекономічне планування. Директивне та індикативне планування.

Сутність реформування макроекономічного планування. Система макроекономічного планування в Україні. Державна програма економічного і соціального розвитку України (ДПЕСР) як форма макроекономічного планування. Зміст ДПЕСР України на середньо- та короткостроковий періоди. Послідовність розроблення ДПЕСР. Принципи макроекономічного планування. Система показників макроекономічних планів. Методи планово-економічних розрахунків. Система балансів, норм і нормативів. Структура ДПЕСР України. Розділи і розрізи макроекономічних планів.

Державне програмно-цільове планування. Сутність програмно-цільового методу планування. Цільова комплексна програма (ЦКП). Класифікація ЦКП. Життєвий цикл ЦКП. Зміст етапів програмно-цільового планування: відбір переліку проблем, що підлягають програмному розв'язанню; формування та видача вихідного завдання на розроблення ЦКП; розроблення проекту ЦКП; затвердження ЦКП; реалізація ЦКП; звіт про виконання ЦКП. Сутність поняття «соціально-економічна проблема». Статус учасників програмно-цільового планування. Вимоги щодо цілей ЦКП: конкретність, визначеність у часі, реальність. Організаційно-економічний механізм реалізації ЦКП.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО СЕГМЕНТУ ЕКОНОМІКИ

ТЕМА 4. ФІНАНСОВО-БЮДЖЕТНА ТА ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА

Фінансово-бюджетне регулювання. Державні фінанси. Зведений баланс фінансових ресурсів. Державний бюджет. Державні позабюджетні фонди. Доходи та видатки державного бюджету. Структура видатків бюджету. Бюджетна класифікація. Дотації, субсидії, субвенції. Дефіцит, профіцит, секвестр державного бюджету. Державний борг. Етапи бюджетного процесу. Стратегія і тактика фінансово-бюджетної політики України.

Податкове регулювання. Податкова система. Система оподаткування. Система податкових органів. Функції, види та форми оподаткування. Принципи побудови податкової системи. Загальнодержавні податки і збори в Україні.

Регулювання суспільного сектору економіки. Сутність суспільних товарів. Чисті, приватні, змішані та локальні суспільні товари. Сектор загального державного управління (СЗДУ). Ефективність суспільного сектору економіки. Регулювання діяльності установ СЗДУ. Джерела фінансування діяльності установ СЗДУ. Кошториси доходів і видатків установ СЗДУ.

Державне замовлення як засіб задоволення державних потреб. Державне замовлення. Державні потреби в продукції (роботах, послугах). Однопродуктові баланси попиту і пропозиції найважливіших видів продукції. Державні замовники. Виконавці державних замовлень. Державний контракт. Тендер. Етапи конкурсного відбору виконавців державних замовлень.

Грошово-кредитне регулювання. Грошово-кредитна політика. Національний банк і банківська система України. Загальні та селективні методи грошово-кредитного регулювання. Грошова емісія. Операції з цінними паперами на відкритому ринку. Управління обов'язковими резервами. Регулювання облікової ставки та банківського процента. Норми обов'язкових

резервів. Валютне регулювання. Ревальвація, девальвація національної грошової одиниці. Стратегія і тактика грошово-кредитної політики України.

ТЕМА 5. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЦІН ТА ІНФЛЯЦІЇ

Необхідність і методи державного регулювання цін. Основні регулювальні функції ціни. Недоліки ціни як універсального засобу ринкового саморегулювання: нездатність урахувати колективні соціальні та економічні інтереси; породження інфляції; безробіття. Ступінь державного «втручання» у ціноутворення. Цінове законодавство. Види цін та їх характеристика. Система органів ціноутворення, їх завдання та функції. Контроль за додержанням дисципліни цін. Система органів контролю за цінами. Заходи державного втручання в процес ціноутворення залежно від стану економічного розвитку країни. Прямі та опосередковані методи державного регулювання цін. Цілі державного регулювання цін. Відвернення руйнівного впливу цін на економіку. Стримання інфляції за допомогою політики доходів. Забезпечення доступу до товарів першої необхідності усім верствам населення. Захист внутрішнього ринку від негативного впливу зовнішньої конкуренції. Стримання монополізму та забезпечення конкурентного середовища. Необхідність державного регулювання цін і тарифів підприємств-монополістів. Державне регулювання цін монопольних утворень, у тому числі природних монополій. Декларування цін.

Антиінфляційна політика. Сутність інфляції. Необхідність боротьби з інфляцією. Фактори інфляції: інфляція попиту, інфляція витрат. Сутність антиінфляційної політики. Дефляційна політика. Стримувальна фінансово-кредитна політика. Зменшення грошової пропозиції. Роль Національного банку України у проведенні антиінфляційної політики. Скорочення бюджетного дефіциту шляхом збільшення доходів і зменшення державних видатків. Скорочення державних видатків через поетапне обмеження дотацій та субсидій, зменшення витрат на соціальні програми, науку, освіту тощо. Політика доходів (регулювання витрат). Адаптаційна політика. Індексція доходів та її недоліки.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОКРЕМИХ СФЕР І СЕКТОРІВ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

ТЕМА 6. СТРУКТУРНА ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

Суть і механізм структурної політики держави. Поняття «структура економіки». Роль структурних зрушень в економічному розвитку. Характеристика структури економіки України. Види структури економіки. Відтворювальні пропорції. Галузева структура. Регіональна структура. Концепція пріоритетів соціально-економічного розвитку. Критерії визначення державних пріоритетів. Активна структурна політика. Пасивна структурна політика. Методи реалізації структурної політики. Стратегія і тактика структурної політики України.

Державне регулювання інвестиційної діяльності. Інвестиції як фактор структурних зрушень в економіці. Сутність понять: «інвестиції» та «інвестиційна діяльність». Суб'єкти та об'єкти інвестиційної діяльності. Класифікація форм і видів інвестицій. Визначення пріоритетних сфер і державних інвестиційних проектів. Методи аналізу інвестиційної привабливості сегментів ринку. Фактор часу в оцінці витрат і результатів інвестиційної діяльності. Оцінка інфляції та ризиків при прийнятті інвестиційних рішень. Показники економічної ефективності інвестицій. Пряме управління державними інвестиціями. Державні капітальні вкладення та державне замовлення в капітальному будівництві. Податкове регулювання інвестиційної діяльності. Фінансово-кредитне регулювання інвестиційної діяльності. Амортизаційна політика. Регулювання участі інвесторів у приватизації. Державне регулювання ринку цінних паперів. Експертиза інвестиційних проектів. Захист інвестицій. Завдання інвестиційної стратегії в Україні.

ТЕМА 7. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Державна науково-технічна та інноваційна політика. Розвиток науки як складова економічної політики. Цілі, принципи, завдання та напрями науково-технічної політики. Організаційні засади науково-технічної політики в Україні. Функції органів державної влади й управління щодо формування та реалізації державної науково-технічної політики. Суть та складові науково-технічного потенціалу країни.

Форми регулювання науково-технічної діяльності. Форми та методи реалізації науково-технічної політики. Прямі та опосередковані методи науково-технічної політики. Механізм регулювання науково-технічної та інноваційної діяльності. Критерії державного фінансування науково-технічних процесів і програм. Види державних наукових і науково-технічних програм.

Державне регулювання інноваційних процесів. Інновації як специфічна форма НТП. Суть інноваційної діяльності. Головна мета державної інноваційної політики, її основні напрями, пріоритети й шляхи реалізації. Стратегічні пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні. Показники інноваційного розвитку. Джерела фінансування інноваційної діяльності. Фінансова підтримка інноваційних проектів. Інноваційне підприємство та інноваційна продукція. Організаційні форми реалізації інноваційної діяльності.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ НА МІКРО ТА МАКРО РІВНЯХ

ТЕМА 8. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Підприємництво як об'єкт державного регулювання. Підприємництво: економічний зміст і роль в економіці України. Види підприємницької діяльності, їх характеристика. Класифікація форм підприємництва. Інноваційне підприємство. Організаційно-правові форми підприємництва.

Роль держави у становленні підприємницького середовища в Україні. Проблеми розвитку підприємництва. Сутність державної політики сприяння підприємництва. Державне регулювання приватизації. Антимонопольна політика держави. Інститут банкрутства та санації підприємств. Проблеми легалізації тіньової економіки в Україні.

Механізм державного регулювання підприємництва. Суб'єкти державного регулювання підприємництва в Україні. Особливості та перспективи реформування оподаткування, обліку та звітності підприємницьких структур. Реєстрація та ліквідація підприємств. Ліцензування підприємницької діяльності. Інспекція та контроль за діяльністю підприємств. Система державної підтримки підприємництва. Правове, матеріально-технічне, організаційне, інформаційне забезпечення підприємницької діяльності. Державні програми підтримки підприємництва.

Фінансові важелі державної підприємницької політики. Податкове регулювання. Дотації, субсидії, субвенції. Державне кредитування. Сприяння розвитку фінансово-промислових груп. Роль державних органів підтримки підприємництва.

ТЕМА 9. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Суть, цілі та принципи зовнішньоекономічної діяльності. Сутність поняття «зовнішньоекономічна діяльність» та державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Мета та принципи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Правова база регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Види зовнішньоекономічної діяльності. Суб'єкти державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Система органів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Методи та інструменти державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Система методів регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Тарифні та нетарифні методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Реєстрації учасників зовнішньоекономічної

діяльності. Квотування, ліцензування експорту та імпорту. Індикативне планування зовнішньоекономічної діяльності. Встановлення порядку експорту та імпорту деяких товарів загальнодержавного значення. Регулювання державних поставок найважливіших видів продукції, що визначають розвиток України. Вироблення порядку створення і використання валютного фонду та заходів оперативного регулювання зовнішньоекономічних зв'язків. Платіжний баланс як інструмент регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Державне регулювання зовнішньої торгівлі. Поняття зовнішньої торгівлі. Зовнішньоторговельна політика: протекціонізм та вільна торгівля. Класифікація інструментів регулювання зовнішньої торгівлі. Тарифні інструменти: мито, як економічна категорія та класифікація митних ставок. Класифікація ООН нетарифних інструментів зовнішньої торгівлі: квотування, ліцензування, технічне регулювання та фінансові інструменти регулювання зовнішньої торгівлі.

Регулювання міжнародних інвестиційних процесів. Міжнародні інвестиційні процеси. Прямі іноземні інвестиції. Портфельні інвестиції. Стимулювання іноземних інвестицій: податкові пільги, валютні гарантії, фінансове сприяння, захист від конкуренції. Державні гарантії захисту іноземних інвестицій. Форми підприємств з іноземними інвестиціями. Вільні економічні зони. Регулювання умов інвестування за межі держави. Стратегія і тактика політики іноземного інвестування в Україні в умовах воєнного стану. Міжнародний фінансовий ринок.

ТЕМА 10. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

Суть і завдання регіональної економічної політики. Сутність понять: «регіон» та «державна регіональна політика». Регіон як соціально-економічна система. Об'єкти і суб'єкти державної регіональної політики. Принципи, завдання та пріоритети державної регіональної політики.

Механізм реалізації державної регіональної економічної політики.

Законодавча база механізму регіональної політики. Складові елементи механізму регіональної економічної політики. Організаційно-економічний механізм регулювання територіального розвитку. Функції центральних державних і місцевих державних адміністрацій щодо регіональної економічної політики. Принципи економічної самостійності регіонів. Механізм взаємовідносин місцевих представницьких і виконавчих органів із загальнодержавними органами, підприємствами (установами, організаціями) та населенням.

Державне регулювання соціально-економічного розвитку регіонів. Складові елементи механізму державного регулювання розвитку регіонів.

Прогнози і програми економічного та соціального розвитку регіонів. Основні завдання регіонального планування. Державні регіональні та галузеві програми. Завдання та зміст програм економічного і соціального розвитку регіонів. Методика і порядок розроблення програм економічного і соціального розвитку регіону.

Місцеві бюджети як фінансова основа економічного розвитку регіонів.

Принципи формування місцевих бюджетів. Доходи місцевих бюджетів. Нормативи відрахувань загальнодержавних податків і зборів до місцевих бюджетів. Місцеві податки та збори. Бюджетні субсидії, субвенції, дотації. Видатки місцевих бюджетів.

ТЕМА 11. СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ

Сутність і мета соціальної політики. Сутність поняття «соціальна політика». Мета соціальної політики. Соціальний захист населення. Соціальні гарантії. Соціальний і ринковий підходи до соціальної політики. Концепція соціальної політики в Україні. Складові соціальної політики. Активна та пасивна соціальна політика. Адресна підтримка соціально незахищених верств населення. Пенсійна реформа. Політика у сфері заробітної плати та зайнятості населення. Розвиток соціальної сфери. Демографічна політика. Політика щодо формування середнього класу.

Характеристика моделей соціальної політики держави. Зарубіжний досвід формування соціальної політики. Модель соціального захисту в плановій економіці. Модель ліберальної

соціальної політики. Скандинавська модель соціальної політики. Західноєвропейська модель соціальної політики. Особливості соціальної політики України.

Соціальний захист і регулювання доходів населення. Основний зміст політики соціального захисту. Механізм соціального захисту населення. Основні заходи щодо реформування політики соціального захисту. Засобами та умовами реалізації державного соціального захисту населення. Методика та показники комплексної оцінки бідності.

Регулювання рівня та якості життя населення. Показники обсягів споживання населенням матеріальних благ і послуг та методика їх обчислення. Баланс грошових доходів і видатків. Реальні доходи населення. Мінімальний споживчий бюджет. Індекс вартості життя. Межа малозабезпеченості. Індекс людського розвитку. Індекс якості життя. Державне регулювання доходів населення.

Механізм регулювання зайнятості населення. Необхідність державного регулювання ринку праці. Закон України «Про зайнятість населення». Суть соціально-економічних категорій «зайнятість» та «безробіття». Принципи державної політики щодо регулювання зайнятості населення. Механізм регулювання зайнятості населення. Система органів державного регулювання зайнятості населення та їх функції. Види безробіття: фрикційне, структурне і циклічне.

Державне регулювання оплати праці. Зміст основних нормативних актів з питань регулювання оплати праці. Механізм державного регулювання оплати праці. Суб'єкти організації оплати праці. Джерела коштів на оплату праці. Мінімальна заробітна плата як основний елемент державного регулювання оплати праці. Фактори, що впливають на розмір мінімальної заробітної плати. Тарифна система. Договірне регулювання оплати праці. Концепція подальшого реформування оплати праці в Україні.

ТЕМА 12. ДЕРЖАВНЕРЕГУЛЮВАННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

Сутність державного регулювання сільськогосподарського виробництва. Інструменти та механізми реалізації державного регулювання сільськогосподарського виробництва. Механізми реалізації державного регулювання сільськогосподарського виробництва. Пріоритетні напрями реалізації державного регулювання розвитку сільськогосподарського виробництва в Україні. Складові державного регулювання сільськогосподарського виробництва. Результати реалізації діючого в Україні механізму державного регулювання сільськогосподарського виробництва в умовах воєнного стану. Податкова складова у державному регулюванні сільськогосподарського виробництва та розвитку сільських територій. Модель економічного механізму державного регулювання сільськогосподарського виробництва в умовах воєнного стану.

TOPIC 12. STATE REGULATION OF THE AGRICULTURAL SECTOR

The essence of state regulation of agricultural production. Tools and mechanisms of implementation of state regulation of agricultural production. Implementation mechanisms of state regulation of agricultural production. Priority areas of implementation of state regulation of the development of agricultural production in Ukraine. Components of state regulation of agricultural production. The results of the implementation of the mechanism of state regulation of agricultural production in Ukraine. Tax component in state regulation of agricultural production and development of rural areas. Model of the economic mechanism of state regulation of agricultural production.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п (с)	лаб	інд.	с.р.		л	п (с)	лаб.	інд.	с.р.	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>	
Модуль 1.													
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ													
Тема 1. Державне регулювання як метод управління економікою	12	2	2	-	-	8	12	1	1	-	-	10	
Тема 2. Основи методології та організації державного регулювання економіки	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10	
Тема 3. Стратегія соціально-економічного розвитку країни	13	2	2	-	-	9	13	1	-	-	-	12	
Разом за змістовим модулем 1	35	6	6	-	-	23	35	2	1	-	-	32	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО СЕГМЕНТУ ЕКОНОМІКИ													
Тема 4. Фінансово-бюджетна та грошово-кредитна політика	12	4	2	-	-	6	12	2	1	-	-	9	
Тема 5. Державне регулювання цін та інфляції	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10	
Разом за змістовим модулем 2	22	6	4	-	-	12	22	2	1	-	-	19	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОКРЕМИХ СФЕР І СЕКТОРІВ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ													
Тема 6. Структурна та інвестиційна політика	10	2	2	-	-	6	10	-	1	-	-	9	
Тема 7. Державне регулювання науково-технічної та інноваційної діяльності	10	2	2	-	-	6	10	2	-	-	-	8	
Разом за змістовим модулем 3	20	4	4	-	-	12	20	2	1	-	-	17	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ НА МІКРО- ТА МАКРОРІВНЯХ													
Тема 8. Державне регулювання підприємництва	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10	
Тема 9. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	12	2	2	-	-	8	12	-	-	-	-	12	
Тема 10. Державне регулювання розвитку регіонів*	12	2	2	-	-	8	12	-	1	-	-	11	
Тема 11. Соціальна політика держави	12	2	2	-	-	8	12	-	-	-	-	12	
Тема 12. Державне регулювання аграрного сектору економіки* Topic 12. State regulation of the agricultural sector**	12	2	2	-	-	8	12	2	-	-	-	10	
Разом за змістовим модулем 4	58	10	10	-	-	38	58	2	1	-	-	55	
ІНДЗ	30					30	30					30	
Усього годин	135	26	24	-	-	85	135	8	4	-	-	123	

*залучений стейкхолдер для спільного проведення аудиторного заняття

**тема викладається англійською мовою

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Державне регулювання як метод управління економікою	2
2	Основи методології та організації державного регулювання економіки	2
3	Стратегія соціально-економічного розвитку країни	2
4	Фінансово-бюджетна та грошово-кредитна політика	2
5	Державне регулювання цін та інфляції	2
6	Структурна та інвестиційна політика	2
7	Державне регулювання науково-технічної та інноваційної діяльності	2
8	Державне регулювання підприємництва	2
9	Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	2
10	Державне регулювання розвитку регіонів	2
11	Соціальна політика держави	2
12	Державне регулювання аграрного сектору економіки Topic 12. State regulation of the agricultural sector	2
	Разом	24

6. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ (не передбачено)

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ (не передбачено)

8. САМОСТІЙНА РОБОТА (ДЕННА ФОРМА)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Державне регулювання як метод управління економікою Основні види економічної політики: антициклічна, амортизаційна, структурна, інвестиційна, науково-технічна та інноваційна, бюджетно-податкова, кредитно-грошова, цінова, зовнішньоекономічна, соціальна, конкурентна, регіональна, екологічна	8
2	Основи методології та організації державного регулювання економіки Роль державних органів України у впровадженні економічної політики	6
3	Стратегія соціально-економічного розвитку країни Зміст етапів програмно-цільового планування: відбір переліку проблем, що підлягають програмному розв'язанню	9
4	Фінансово-бюджетна та грошово-кредитна політика Державні замовники. Виконавці державних замовлень. Державний контракт. Тендер. Етапи конкурсного відбору виконавців державних замовлень	6
5	Державне регулювання цін та інфляції Скорочення державних видатків через поетапне обмеження дотацій та субсидій, зменшення витрат на соціальні програми, науку, освіту тощо. Політика доходів (регулювання витрат). Адаптаційна політика	6
6	Структурна та інвестиційна політика Податкове регулювання інвестиційної діяльності. Фінансово-кредитне регулювання інвестиційної діяльності	6
7	Державне регулювання науково-технічної та інноваційної діяльності Головна мета державної інноваційної політики, її основи напрями, пріоритети й шляхи реалізації	6
8	Державне регулювання підприємництва Роль державних органів підтримки підприємництва	6
9	Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності Стратегія і тактика політики іноземного інвестування в Україні.	8
10	Державне регулювання розвитку регіонів Державні регіональні та галузеві програми. Завдання та зміст програм економічного і соціального розвитку регіонів.	8

11	Соціальна політика держави Механізм регулювання зайнятості населення. Система органів державного регулювання зайнятості населення та їх функції.	8
12	Державне регулювання аграрного сектору економіки Податкова складова у державному регулюванні сільськогосподарського виробництва та розвитку сільських територій.	8
	Всього	85
	ІНДЗ (курсова робота)	30

9. САМОСТІЙНА РОБОТА (ЗАОЧНА ФОРМА)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Державне регулювання як метод управління економікою Економічна політика держави та її види. Сутність економічної політики держави. Основні види економічної політики: антициклічна, амортизаційна, структурна, інвестиційна, науково-технічна та інноваційна, бюджетно-податкова, кредитно-грошова, цінова, зовнішньоекономічна, соціальна, конкурентна, регіональна, екологічна.	10
2	Основи методології та організації державного регулювання економіки Роль державних органів України у впровадженні економічної політики: Президента, Верховної Ради, Кабінету Міністрів, Національного банку, Антимонопольного комітету, Фонду державного майна, міністерств та інших центральних органів державної виконавчої влади України, місцевих державних адміністрацій.	10
3	Стратегія соціально-економічного розвитку країни Класифікація ЦКП. Життєвий цикл ЦКП. Зміст етапів програмно-цільового планування: відбір переліку проблем, що підлягають програмному розв'язанню; формування та видача вихідного завдання на розроблення ЦКП; розроблення проекту ЦКП; затвердження ЦКП; реалізація ЦКП; звіт про виконання ЦКП. Сутність поняття «соціально-економічна проблема»	12
4	Фінансово-бюджетна та грошова-кредитна політика Державне замовлення як засіб задоволення державних потреб. Державне замовлення. Державні потреби в продукції (роботах, послугах). Однопродуктові баланси попиту і пропозиції найважливіших видів продукції. Державні замовники. Виконавці державних замовлень. Державний контракт. Тендер. Етапи конкурсного відбору виконавців державних замовлень.	9
5	Державне регулювання цін та інфляції Зменшення грошової пропозиції. Роль Національного банку України у проведенні антиінфляційної політики. Скорочення бюджетного дефіциту шляхом збільшення доходів і зменшення державних видатків. Скорочення державних видатків через поетапне обмеження дотацій та субсидій, зменшення витрат на соціальні програми, науку, освіту тощо. Політика доходів (регулювання витрат). Адаптаційна політика. Індексація доходів та її недоліки	10
6	Структурна та інвестиційна політика Показники економічної ефективності інвестицій. Пряме управління державними інвестиціями. Державні капітальні вкладення та державне замовлення в капітальному будівництві. Податкове регулювання інвестиційної діяльності. Фінансово-кредитне регулювання інвестиційної діяльності.	9
7	Державне регулювання науково-технічної та інноваційної діяльності Державне регулювання інноваційних процесів. Інновації як специфічна форма НТП. Суть інноваційної діяльності. Головна мета державної інноваційної політики, її основи напрями, пріоритети й шляхи реалізації. Стратегічні пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні.	8
8	Державне регулювання підприємництва Фінансові важелі державної підприємницької політики. Податкове регулювання. Дотації, субсидії, субвенції. Державне кредитування. Сприяння	10

	розвитку фінансово-промислових груп. Роль державних 9 органів підтримки підприємництва	
9	Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності Форми підприємств з іноземними інвестиціями. Вільні економічні зони. Регулювання умов інвестування за межі держави. Стратегія і тактика політики іноземного інвестування в Україні. Міжнародний фінансовий ринок.	12
10	Державне регулювання розвитку регіонів Прогнози і програми економічного та соціального розвитку регіонів. Основні завдання регіонального планування. Державні регіональні та галузеві програми. Завдання та зміст програм економічного і соціального розвитку регіонів	11
11	Соціальна політика держави Необхідність державного регулювання ринку праці. Закон України «Про зайнятість населення». Суть соціально-економічних категорій «зайнятість» та «безробіття». Принципи державної політики щодо регулювання зайнятості населення. Механізм регулювання зайнятості населення. Система органів державного регулювання зайнятості населення та їх функції.	12
12	Державне регулювання аграрного сектору економіки Результати реалізації діючого в Україні механізму державного регулювання сільськогосподарського виробництва. Податкова складова у державному регулюванні сільськогосподарського виробництва та розвитку сільських територій.	10
	Всього	123
	ІНДЗ (курсова робота)	30

10. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальна робота проводиться з метою підвищення рівня підготовки студентів та передбачає додаткове опрацювання навчального матеріалу з дисципліни «Державне регулювання економіки» за окремими напрямками та написання курсової роботи. На виконання курсової роботи відводиться три місяці від дня одержання завдання студентом. Протягом відведеного періоду студенти працюють над курсовою роботою самостійно, консультуючись з науковим керівником. Для ефективного розподілу часу, відведеного на курсову роботу та її виконання, доцільно виокремити такі етапи:

- вивчення літератури, збирання матеріалу і його аналітичний огляд – 1 місяць;
- написання курсової роботи – 1 місяць;
- доробка після перевірки науковим керівником – 15 днів;
- оформлення та подання на кафедру – 14 днів;
- захист курсової роботи – 1 день.

Не пізніше, ніж за два тижні до захисту, студент подає курсову роботу науковому керівнику, який перевіряє її та оцінює. Під час перевірки, науковий керівник дає їй стислу характеристику, оцінює теоретичний рівень, глибину проведених досліджень, доцільність і обґрунтованість запропонованих рекомендацій, переваги та недоліки, якість і відповідність оформлення роботи.

Тематика курсових робіт:

1. Концепція соціально-економічного розвитку країни.
2. Державний прогноз економічного та соціального розвитку України як елемент державної економічної політики.
3. Державна програма економічного та соціального розвитку України як форма макроекономічного планування.
4. Органи місцевого самоврядування та їх регуляторні функції щодо питань соціально-економічного розвитку.
5. Адміністративна реформа в контексті державного регулювання економіки.
6. Бюджетний процес та його учасники.
7. Правова основа бюджетного регулювання в Україні.
8. Збалансованість державного бюджету, сутність та засоби її забезпечення.

9. Вплив державного боргу на розвиток країни.
10. Податкове регулювання як засіб стимулювання господарської діяльності.
11. Цілі та напрямки грошово-кредитної політики.
12. Інфраструктура грошово-кредитної системи України.
13. Значення структури економіки для збалансованого розвитку економіки.
14. Вплив структурних зрушень на динаміку макроекономічних показників.
15. Механізм державного регулювання інвестиційної діяльності.
16. Заходи державної інвестиційної політики щодо активізації інвестиційного процесу.
17. Підтримка інвестиційної діяльності податковою політикою.
18. Грошово-кредитна політика в інвестиційному процесі.
19. Система стимулювання прямих інвестицій.
20. Основні засади державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
21. Правові режими для іноземних суб'єктів господарської діяльності в Україні.
22. Регулювання іноземних інвестицій.
23. Механізм залучення іноземних кредитів.
24. Платіжний баланс як індикатор ЗЕД країни та інструмент зовнішньоекономічної політики.
25. Екологічні проблеми в Україні і необхідність охорони навколишнього природного середовища.
26. Екологічні програми як основна форма організації природоохоронної діяльності в Україні.
27. Екологічна експертиза як інструмент державного екологічного регулювання.
28. Система державного моніторингу навколишнього природного середовища.
29. Стимулювання охорони навколишнього природного середовища та раціонального використання ресурсів.
30. Інституційне та громадське регулювання ринку праці у світовій практиці.
31. Особливості регулювання оплати праці у ринковій економіці.
32. Прогнозування розвитку галузей соціальної сфери. Обґрунтування обсягів фінансування установ соціальної сфери.
33. Напрями державної економічної політики України у сфері зайнятості.
34. Мета та завдання державного регулювання розвитку регіонів.
35. Реформа децентралізації – ключова реформа українського суспільства.
36. Соціально-економічний комплекс регіону як система.
37. Механізм соціального захисту та його удосконалення.
38. Державне регулювання економіки: методологічні основи.
39. Державні регіональні програми. Бюджетні субсидії, субвенції, дотації.
40. Нормативи відрахувань державних податків до місцевих бюджетів.
41. Регіональні замовлення на поставки продукції для задоволення державних потреб.
42. Централізовані капітальні вкладення в розвиток економіки окремих регіонів.
43. Механізм створення та функціонування вільних економічних зон.
44. Державне регулювання процесів у підприємницькому середовищі.
45. Державна політика ціноутворення.
46. Цінове регулювання економіки.
47. Напрями, елементи та заходи антиінфляційної політики.
48. Державне регулювання розвитку сільськогосподарського виробництва.
49. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності в умовах воєнного стану.
50. Державне регулювання економіки України в умовах воєнного стану.

Після складання плану і погодження його з викладачем, який читає курс «Державне регулювання економіки», необхідно з'ясувати стан вивчення обраної теми сучасною наукою. Це потрібно, щоб конкретніше визначити напрями дослідження й основні питання курсової роботи. Навчальну та спеціальну літературу з теми курсової роботи студент добирає

самостійно, використовуючи для цього алфавітний, предметний та систематизований каталоги, які є в кожній бібліотеці. Під час добору літератури, особливу увагу слід звернути на першоджерела, що стосуються теми, періодичні видання, наукові статті, передовий виробничий досвід. Наступний етап – складання бібліографії (списку літературних джерел). Передусім слід звернути увагу на рік видання того чи іншого літературного джерела. Користуватися необхідно лише новими виданнями. Обов'язково слід вивчити та використати у процесі написання курсової нормативні акти (закони, інструкції, постанови тощо), що стосуються обраної теми.

Перед виконанням роботи, в останньому варіанті, слід уважно проглянути власноручні записи, зроблені у процесі вивчення літературних джерел з питань теми, а також записи, що стосуються діяльності об'єкта дослідження підприємства, галузі, тощо). Ці матеріали повинні бути систематизовані, ретельно проаналізовані, узагальнені і лише потім використані у тексті роботи. Зібраний статистичний матеріал також необхідно ретельно опрацювати, згрупувати, класифікувати, звести у таблиці, зробити порівняльний аналіз. Подати ці матеріали можна також у вигляді діаграм, графіків, картограм, схем та ін. Список використаних літературних джерел та інших матеріалів необхідно систематизувати і розмістити після заключної частини тексту курсової роботи.

Зібраний, вивчений та опрацьований матеріал з теми курсової роботи слід узгодити з планом і, якщо в цьому є потреба, необхідно уточнити останній. При викладенні матеріалу необхідно обґрунтувати актуальність обраної теми, розкрити теоретичну значимість питань, що розглядаються в курсовій роботі, зробити аналіз фактичного матеріалу, який допоможе з'ясувати проблеми, що стосуються обраної теми, обґрунтувати шляхи їх вирішення, зробити відповідні висновки. Таблиці повинні супроводжуватися висновками, які випливають з аналізу наведених у них даних. Зміст роботи має відповідати питанням теми і викладатися у логічній послідовності. У роботі, як на це вказувалося, не може бути повторень надмірного цитування. Цитати повинні бути короткими й органічно пов'язуватися з основним текстом. На використані у роботі цифрові дані, цитати, таблиці мають бути посилання із зазначенням джерел.

Курсова робота повинна бути літературно та технічно грамотно виконана і відповідати таким вимогам оформлення. Вона повинна включати титульну сторінку, план роботи (зміст), викладення матеріалу згідно із планом, заключну частину, список першоджерел, додатки. Таблиці, діаграми, схеми, графіки тощо мають бути виконані відповідно до діючих стандартів. Складні таблиці, які не вміщуються в тексті, а також інші допоміжні матеріали включаються в додатки до роботи. При цьому в тексті робляться на них відповідні посилання. На всі таблиці, схеми, рисунки, діаграми, графіки у тексті слід давати посилання, і вони повинні мати окрему наскрізну нумерацію. Назви таблиць мають відображати основний зміст ілюстрованого матеріалу, період часу, за який наводяться дані, а також одиниці виміру, а в графіках та діаграмахзначається масштаб.

У кінці роботи дається повний список використаних джерел. Його необхідно скласти у певному порядку: спочатку вказуються законодавчі та нормативні акти (закони, Укази тощо) з відповідних господарських питань, статистичні довідники, загальна та спеціальна література за алфавітом. На останній сторінці, після заключної частини, студент ставить свій підпис і дату виконання роботи. Курсова робота виконується відповідно до методичних вказівок, інакше вона не буде допущена до захисту, незалежно від її змісту. Робота має бути виконана і подана на кафедру не пізніше вказаної в навчальному плані дати. Якщо рецензія наукового керівника позитивна, то студента повідомляють про допущення роботи до захисту. Остаточна оцінюється робота після її захисту автором. Студентам дозволяється здавати екзамен з курсу «Державне регулювання економіки» тільки після захисту курсової роботи та одержання відповідної позитивної оцінки за неї.

11. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

В освітньому процесі використовуються наступні методи навчання: тематичні лекції; практичні заняття із вирішення професійно-орієнтованих задач; інтерактивні заняття, експрес контроль, індивідуальні заняття із підготовкою рефератів, презентацій; виконання практичних

завдань, наведених в інструктивно-методичних матеріалах, консультації з викладачем; самонавчання на основі конспектів, посібників та іншої рекомендованої літератури, навчальних мультимедійних матеріалів, через модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище (Moodle).

Матеріали курсу «Державне регулювання економіки» розміщені на платформі Moodle <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=1567>

Дистанційна форма навчання передбачає проведення лекцій і практичних занять із застосуванням дистанційних технологій у форматі відеоконференцій. Технічною базою організації навчального процесу слугують такі сервіси: Zoom, Google Meet, Viber, Telegram, Moodle.

12. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для забезпечення оцінювання студентів проводиться поточний (модульний) і підсумковий (екзамен) контролю.

Модульний контроль передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи елементів знань і вмінь студентів з того чи іншого модулю.

При контролі систематичності та активності роботи на семінарських заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання аналітично-розрахункових робіт, що передбачені завданнями для самостійного опрацювання; повнота, якість і вчасність їх виконання та результати захисту; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на практичні заняття; результати експрес-контролю тощо.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули студенти після опанування певного модуля. Модульний контроль проводиться письмово у формі тестів.

Повторне виконання модульних контрольних робіт на вищу кількість балів дозволяється, як виняток, з поважних причин за погодженням викладача, який викладає дисципліну, з дозволу декана факультету до початку підсумкового контролю (екзамену).

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студенти мають право, з дозволу викладача, скласти їх до останнього семінарського заняття. Час і порядок складання визначає викладач. У разі, коли студент не з'явився на проведення модульної контрольної роботи без поважних причин, він отримує нуль балів. Передача модульного контролю допускається у строки, які встановлюються викладачем.

Знання студента з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 61% від максимально можливої суми за цей модуль. У такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни встановлені викладачем.

Рейтингова сума балів з навчальної дисципліни після складання модулів і підсумкового контролю виставляється як сума набраних студентом балів протягом семестру та балів набраних студентом на підсумковому контролі. До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі модульні контролі, передбачені для даної навчальної дисципліни і за рейтинговим показником набрали не менш як 35 балів.

Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання студентів на заключному етапі вивчення дисципліни і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді екзамену в термін, встановлений графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною робочою програмою навчальної дисципліни. Форма проведення контролю є комбінованою (передбачає усну відповідь на два теоретичних питання і письмово на один комплект тестових завдань). Зміст і структура контрольних завдань, екзаменаційних білетів і критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри.

Якщо у підсумку студент отримав за рейтинговим показником оцінку «FX», то він допускається до повторного складання підсумкового контролю з дисципліни. Студент, допущений до повторного складання підсумкового контролю зобов'язаний у терміни, визначені деканатом, передати невиконані (або виконані на низькому рівні) завдання поточно-модульного контролю, виконати модульні контролі і скласти підсумковий контроль. Рейтинговий показник

студента з навчальної дисципліни при цьому визначається за результатами повторного складання підсумкового контролю і не впливає на загальний рейтинг студента.

13. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

В основу рейтингового оцінювання знань студента закладена спеціальна 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати студент за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, підсумкового контролю тощо).

Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (іспиту) студент може набрати максимально 70 балів. На підсумковому контролі (іспит) студент може набрати максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів.

Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином:

Розподіл балів, присвоюваних студентам при вивченні дисципліни «Державне регулювання економіки» (денна форма навчання)

Кількість балів за модуль	Поточний (модульний) контроль															Додаткові бали	Підсумковий контроль	Сума			
	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3			Змістовий модуль 4										
	18 балів				11 балів			11 балів			25 балів										
Кількість балів за теми	T1	T2	T3	Модульний контроль	T4	T5	Модульний контроль	T6	T7	Модульний контроль	T8	T9	T10	T11	T12	Модульний контроль					
в т.ч. за видами робіт:	4	4	4		6	3		3	5		3	3	5	3	3		3	3	4	9	
практичні заняття	3	3	3			2		2			2	2		2	2		2	2	2		2
виконання СРС	1	1	1			1		1			1	1		1	1		1	1	1		1

Розподіл балів, присвоюваних студентам при вивченні дисципліни «Державне регулювання економіки» (заочна форма навчання)

Кількість балів за модуль	Поточний (модульний) контроль															Додаткові бали	Підсумковий контроль	Сума		
	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3			Змістовий модуль 4									
	18 балів				11 балів			11 балів			25 балів									
Кількість балів за теми	T1	T2	T3	Модульний контроль	T4	T5	Модульний контроль	T6	T7	Модульний контроль	T8	T9	T10	T11	T12	Модульний контроль				
в т.ч. за видами робіт:	4	4	4		6	3		3	5		3	3	5	3	3		3	3	4	9
практичні заняття	3	-	-			2		-			2	-		-	-		2	-	-	
виконання СРС	1	4	4			1		3			1	3		3	3		1	3	4	

Поточний контроль

Об'єктами *поточного контролю* знань студентів є активність і систематичність роботи на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи студентів, розв'язання модульних завдань.

При контролі на *практичних заняттях* оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах; активність при обговоренні заявлених на занятті питань; результати бліцопитування та письмового або тестового контролю знань.

Під час контролю виконання завдань для *самостійної роботи* оцінюванню підлягають: правильність і повнота врахування усіх складових завдання; обґрунтованість відповіді.

При контролі виконання *модульних завдань* оцінці підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули студенти після опанування тем змістового модуля. Контроль проводиться у вигляді відповідей на тестові питання.

Максимальна сума балів поточного контролю з дисципліни «Державне регулювання економіки» – 70. Бали розподіляються наступним чином:

1. Систематичність та активність роботи на семінарських заняттях оцінюється в 2–3 бали:

а) відповідь з питань семінарів / виконання практичних завдань – 1–2 бали;

б) змістовні доповнення при обговоренні питань семінарів – 1 бал.

2. Виконання завдань для самостійної роботи студентів (денна форма навчання) оцінюється в 1 бал:

а) складання тематичного кросворду – 0,5–1 бал;

б) підготовка повідомлення – 0,5–1 бал.

3. Модульний контроль містить 30 тестів, відповідь на кожен з яких оцінюється в 0,23 бали (0,25 × 30 тестів) або 0,30 балів (0,30 × 20 тестів) – 7–9 балів.

Заохочувальні бали – виступ з доповіддю на студентській науковій конференції – 1–10 балів; участь у студентських олімпіадах та конкурсах – 1–15 балів.

Виконання студентами завдання повинно носити виключно самостійний характер. Тому, за використання заборонених джерел (шпаргалок, засобів зв'язку та ін.) чи підказок студент одержує нульову оцінку. Списування під час контрольних заходів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Підсумковий контроль

Форма проведення підсумкового контролю з дисципліни «Державне регулювання економіки» є комбінованою: передбачає усну відповідь на два теоретичних питання і письмово на один комплект із десяти тестових завдань. Повна та вичерпна відповідь на кожне з питань оцінюється за шкалою від 0 до 10 балів. За 1 правильно вирішене тестове завдання студент отримує 1 бал.

Загалом під час іспиту студент може отримати 30 балів.

Розподіл балів за виконання курсової роботи

Виконання курсової роботи (проекту)	Захист курсової роботи (проекту)	Сума
70	30	100

Оцінювання курсової роботи

Критерій, за яким оцінюється робота	Рейтинг овий бал
1. Перевірка курсової роботи:	70
- відповідність змісту курсової роботи (проекту) завданню та вимогам навчально-методичних рекомендацій щодо її виконання	40
- самостійність вирішення поставленої задачі, проектного рішення, виконання розрахунків, креслень, графіків та таблиць	10
- наявність елементів науково-дослідного характеру	10
- використання комп'ютерних технологій	5
- відповідність стандартам оформлення	5
2. Захист курсової роботи (проекту), в тому числі:	30
- доповідь	10
- правильність відповідей на поставлені запитання	20
Всього	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	
60 – 63	E	задовільно
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

Оцінка «відмінно» (90 – 100 балів). Здобувач має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, які передбачені програмою курсу, засвоїв основну й ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

Оцінка «добре» (74 – 89 балів). Здобувач повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення й висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, невеликі помилки у розрахунках при вирішенні практичних завдань.

Оцінка «задовільно» (60 – 73 бали). Здобувач засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлені теоретичні питання, припускається грубих помилок при вирішенні практичного завдання.

Оцінка «незадовільно» (менше 60 балів). Здобувач не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не володіє основними методами наукових досліджень при виконанні практичних завдань. Здобувач не допускається до складання іспиту, якщо кількість балів одержаних за результати успішності під час поточного та модульного контролю (відповідно змістовому модулю) впродовж семестру в сумі не досягла 35 балів.

14. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Осіпова А. А. Методичні рекомендації для підготовки до практичних (семінарських) занять з дисципліни «Державне регулювання економіки» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 051 Економіка. Умань, Уманський НУС. 2023. 32 с.

2. Осіпова А. А. Методичні рекомендації для виконання самостійної роботи з дисципліни «Державне регулювання економіки» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти заочної форми навчання спеціальності 051 Економіка. Умань, Уманський НУС. 2023. 26 с.

3. Осіпова А. А. Методичні рекомендації для виконання самостійної роботи з дисципліни «Державне регулювання економіки» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 051 Економіка. Умань. Уманський НУС. 2023. 24 с.
4. Осіпова А. А. Методичні вказівки для виконання курсової роботи з дисципліни «Державне регулювання економіки» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форми навчання спеціальності 051 Економіка, галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки, освітньої програми «Економіка». Умань : ВПЦ «Візаві». 44 с.
5. Електронний навчальний курс для дистанційного вивчення навчальної дисципліни «Державне регулювання економіки» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 051 Економіка. URL: <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=1567>

15. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Державне регулювання економіки: навчальний посібник до виконання практичних занять [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. денної та заочної форм навчання першого бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 051 «Економіка» освітньо-професійної програми «Економіка бізнес-підприємство» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: М. В. Шашина. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 50 с.
2. Ковтун О. І. Державне регулювання економіки : навч. метод. посібник. 2-ге вид., виправлене. Львів : Новий Світ – 2000, 2021. 429 с.
3. Мельникова О. Державне регулювання економіки: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти бакалаврського рівня спеціальності 051 «Економіка»: електронне видання. Харків: ХНПУ, 2023. 105 с. URL : <http://surl.li/mvbhph>
4. Харченко Т. О. Державне регулювання сталого розвитку аграрного сектора економіки України : теоретико-методологічні підходи : монографія [Електронний ресурс]. Суми : Мрія, 2023. 360 с.
5. Шибасєва Н. В., Бабан Т. О. Державне регулювання економіки : навчальний посібник. Х.: ДБТУ, 2022. 272 с.

Допоміжна

6. Barabash, L., Malovanyi, M., Osipova, A. (2021, March). Social Aspects of State Regulation of Agricultural Production. In SHS Web of Conferences (Vol. 100, p. 04001). EDP Sciences. Barabash L., Malovanyi M., Osipova A. Social Aspects of State Regulation of Agricultural Production //SHS Web of Conferences. EDP Sciences, 2021. T. 100. C. 04001.
7. Андрусyak Н. О., Осіпова А. А. Алгоритми дослідження еколого-економічної конкурентоспроможності регіонів. Збірник наукових праць Уманського НУС. 2024. Вип.104. Ч.2. С. 46-52. URL: <https://journal.udau.edu.ua/assets/files/104.2/5.pdf>
8. Басва О. Державне регулювання людського капіталу як визначальний фактор розвитку економіки. *Економіка та суспільство*. 2023. № 47. URL : <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-30>.
9. Галушка З. І., Поченчук Г. М. Економіка: теорія і практика : підручник. Чернівці : Чернів. нац. ун-т. 2020. 232 с.
10. Економічна теорія : навч. посібник / за заг. ред. проф. В. І. Сідорова, проф. Є. М. Воробйова. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна. 2019. 464 с.
11. Костюк В. С., Осіпова А. А., Сидоренко О. С. Принцип єдності централізованих і децентралізованих засад у формуванні та реалізації соціальної політики. Збірник наукових праць Уманського НУС. 2024. Вип.104. Ч.2. С. 308-317. URL: <https://journal.udau.edu.ua/assets/files/104.2/29.pdf>
12. Кузьмук І. Я., Осіпова А. А., Вишнюк В. В. Адаптація бізнес-моделей до вимог цифрової економіки. *Академічні візії*. 2024. Вип. 32. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/1151/1021>
13. Мальований М. І., Осіпова А. А. Еволюція наукових поглядів на соціальну роль держави. *Вісник соціально-економічних досліджень* : зб. наук. праць. Одеса : Одеський

- національний економічний університет. 2023. № 1-2 (84-85). С. 9–22. URL : <https://lib.udau.edu.ua/handle/123456789/9718>
14. Несененко П. П., Артеменко О. А., Патлатой О. Є. Теоретичні основи економічної політики : навчальний посібник. Київ : ФОП Гуляєва В. М., 2019. 306 с.
  15. Новак І. М., Осіпова А. А., Пітель Н. Я., Альошкіна Л. П., Бондарчук М. І. Бізнес-план як інструмент планування та управління господарською діяльністю підприємства. Збірник наукових праць Уманського НУС. 2024. Вип.104. Ч.2. С. 182-190. URL: <https://journal.udau.edu.ua/assets/files/104.2/18.pdf>
  16. Осіпова А. А. Аналіз результативності державної підтримки сільськогосподарського виробництва в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія: «Економічні науки». 2020. Вип. 38. С. 37–41. URL: <http://ej.journal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/646/637>
  17. Осіпова А. А. Державна підтримка агрострахування у сучасних умовах. Актуальні проблеми розвитку фінансової системи України в умовах інтеграційних та глобалізаційних процесів: зб. матеріалів І Всеукр. наук.-практ. конф. Херсон: ХНТУ, 2020. С. 194–196.
  18. Осіпова А. А. Державна підтримка як інструмент стабілізації розвитку тваринництва в Україні. *Збірник наукових праць Уманського НУС*. 2020. Вип. 96. Ч.2. С. 84–103. URL: <http://journal.udau.edu.ua/assets/files/96/6.pdf>.
  19. Осіпова А. А. Еволюція та сутність державного регулювання аграрного сектору економіки. Соціально-економічні засади формування економічної системи України: колективна монографія. Умань, 2019. С. 140–144.
  20. Осіпова А. А. Ефективність інструментів державної підтримки сільськогосподарського виробництва. *Ефективна економіка*. 2020. № 6. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7975> DOI: 10.32702/2307-2105-2020.6.61.
  21. Осіпова А. А. Зарубіжний досвід провадження державної підтримки сільськогосподарського виробництва. Аспекти стабільного розвитку економіки в умовах ринкових відносин: матеріали 13 Міжнар. наук.-практ. конф. Умань, 2019. С. 71–73.
  22. Осіпова А. А. Модель реалізації державної підтримки сільськогосподарського виробництва США. Економічна політика держави в умовах трансформаційних змін: зб. тез наукових робіт учасників Всеукр. наук.-практ. конф. Одеса: ГО «Центр економічних досліджень та розвитку», 2020. С. 17–20.
  23. Осіпова А. А. Напрями державної фінансової підтримки сільськогосподарських підприємств. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Економічні науки». 2020. №4. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2020-4-5883>.
  24. Осіпова А. А. Оцінка зарубіжного досвіду формування державної політики у сфері соціального захисту. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2024. Вип. 9. <https://doi.org/10.5281/zenodo.13302016>
  25. Осіпова А. А., Барабаш Л. В., Дрозд В. О. Моделі агрострахування у світовому контексті. *Ефективна економіка*. 2024. № 6. URL: <https://nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/4029/4064>
  26. Осіпова А. А., Новак І. М., Ревуцька А. О. Розробка стратегічного бізнес-плану та управління проектами для сталого розвитку підприємства. Збірник наукових праць Уманського НУС. 2024. Вип.104. Ч.2. С. 391-404. URL: <https://journal.udau.edu.ua/assets/files/104.2/38.pdf>
  27. Платонова І. О. Теоретичні засади механізмів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 13–14. С. 125–129.
  28. Трофимчук О. А. Державне регулювання економіки: теоретичне переосмислення в ХХІ столітті. *Економіка та держава*. 2020. № 6. С. 206–212. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.6.206

Інформаційні ресурси

29. Google Scholar – пошукова система, яка індексує повний текст наукових публікацій всіх форматів і дисциплін. URL : <https://scholar.google.com/schhp?hl=uk>
30. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт. URL : <http://www.rada.gov.ua>.

31. Державна служба статистики України : офіційний веб-сайт URL : <https://www.ukrstat.gov.ua/>
32. Кабінет Міністрів України : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
33. Міністерство економіки України : офіційний веб-сайт. URL : <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
34. Міністерство соціальної політики України : офіційний веб-сайт. URL : <https://www.msp.gov.ua/>
35. Міністерство фінансів України : офіційний веб-сайт. URL : <https://www.mof.gov.ua/uk>
36. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>
37. Національний Банк України : офіційний веб-сайт. URL : <http://www.bank.gov.ua>.
38. Офіційне інтернет-представництво Президент України : офіційний веб-сайт. URL : <https://www.president.gov.ua/>
39. Репозитарій Уманського національного університету садівництва. URL : <http://lib.udau.edu.ua/?locale=uk>

16. ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ ТА ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Перезарахування та визнання результатів навчання з дисципліни «Державне регулювання економіки» або окремого її елемента відбувається відповідно до Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті садівництва результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4n0x>). Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги тощо) в обсязі, що загалом не перевищує 25 % освітньої програми.

17. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

У процесі навчання з дисципліни «Державне регулювання економіки», студенти повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених Кодексом доброчесності Уманського національного університету садівництва (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4dH7>). При підготовці рефератів, виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань, а також під час проведення контрольних заходів очікується, що всі роботи подані студентами будуть їхніми оригінальними дослідженнями та міркуваннями. Будь-які види порушення академічної доброчесності, зокрема плагіат, неправомірне використання чужих ідей, фальсифікація даних чи співучасть у таких діяннях, є абсолютно неприпустимими і не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу порушення. З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, студентам настійно рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.

18. ЗМІНИ У РОБОЧІЙ ПРОГРАМІ НА 2024-2025 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

У робочу програму дисципліни «Державне регулювання економіки» на 2024-2025 навчальний рік було внесено такі зміни:

1. Зміни у розділі «Мета та завдання дисципліни»: уточнено та розширено інформацію відповідно до нових вимог Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва, затвердженого Вченою радою УНУС протокол № 1 від 08.10.2020, зі змінами та доповненнями від 11.07.2024, протокол №8, та введеного в дію наказом ректора від 11.07.2024 №01-16/18/од. (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/iERg>).

2. Актуалізація змісту дисципліни у зв'язку з викликами воєнного часу: додано нові питання та завдання, які відображають сучасні виклики, пов'язані з воєнним станом та ризиками в непередбачуваних обставинах.

3. Корегування розподілу балів за самостійну роботу студентів: переглянуто критерії оцінювання для додаткової роботи студентів, зокрема участь у студентських олімпіадах, конкурсах наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах; публікація наукових статей, тез доповіді на конференції; участь у проведенні наукових дослідів тощо.

4. Оновлення переліку рекомендованої літератури: до списку рекомендованих джерел включено новітні наукові праці та дослідження з економіки, зокрема ті, що стосуються воєнної економіки, макроекономічного управління під час криз та глобальних змін у світовій економіці.